

Documento marco de Incidencia Social en La Salle

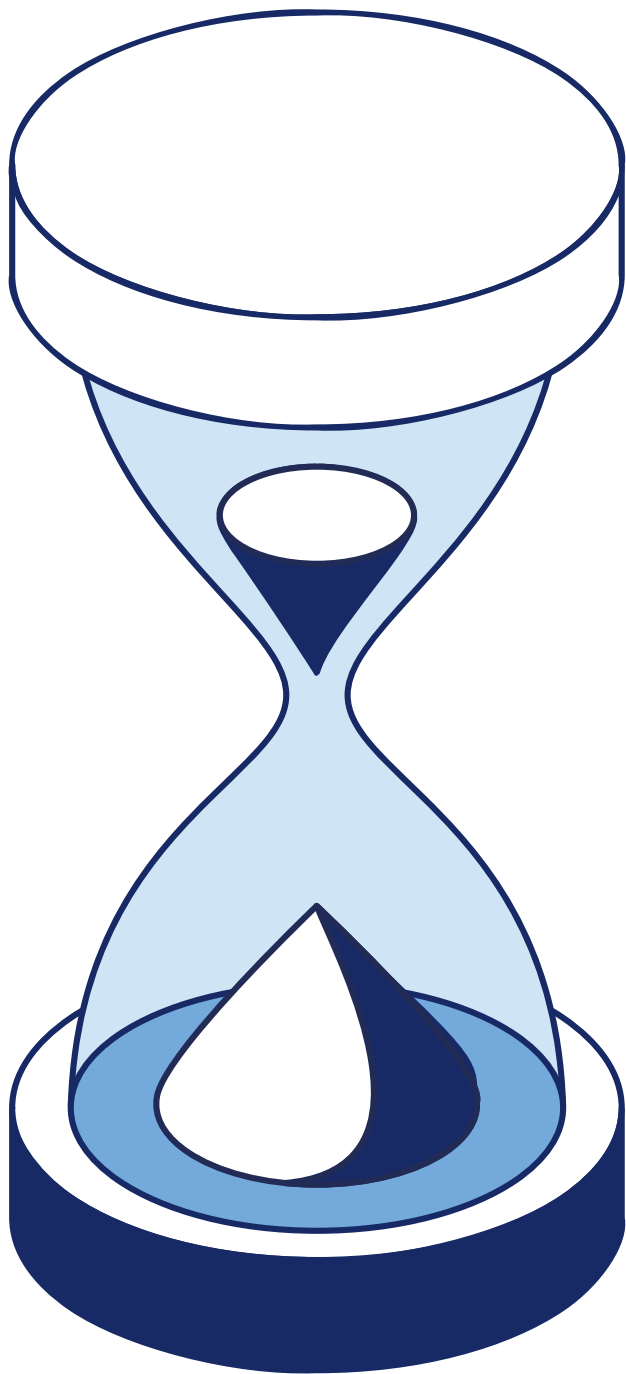
Sobre este documento

- Elaborado polo Equipo de Animación Distrital (EAD).
- Aprobado polo Consello MEL de Distrito (20 de outubro de 2023).
- 📍 Calle Marqués de Mondéjar, 32. 28028 - Madrid.
- ✉ educacion@lasalle.es
- 🌐 www.lasalle.es
- 📘 La Salle Arlep
- 🐦 [@sallearlep](https://twitter.com/sallearlep)

Índice

1	Presentación	... 3
2	Que se entende por incidencia?	... 8
3	Analizamos onde estamos	... 13
●	3.1 Sensibilización nas ONGD	... 17
●	3.2 Sensibilización nas OSE	... 19
●	3.3 Sensibilizar e visibilizar nos colexios e universidades	... 21
●	3.4 Voluntariado	... 23

1. Presentación

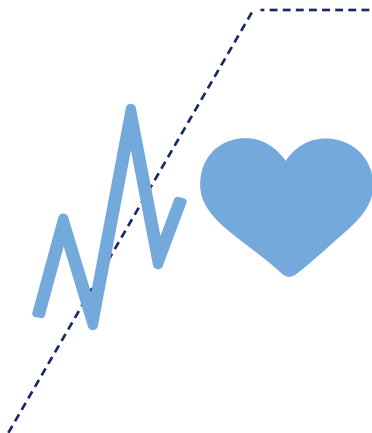
Compromiso coa Axenda 2030

O 8 de setembro de 2000, os 189 países membros da Organización das Nacións Unidas (ONU) aproban a “Declaración do Milenio”. Nela comprométese a realizar as políticas necesarias para que, no ano 2015, millóns de persoas poidan vivir con dignidade.

Ante o incumprimento ou cumprimento parcial dos ditos compromisos, en 2015 a ONU aprobou a Axenda 2030 sobre o Desenvolvemento Sostible, unha alianza entre os países para emprender un novo camiño xuntos que permita mellorar a vida de todos sen deixar a ninguén atrás. Supón que os países deben aplicar os acordos alcanzados no plan das políticas domésticas e de cooperación internacional para garantir a equidade e a sustentabilidade. A Axenda conta con 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sostible, que inclúen desde a erradicación da pobreza ata as actuacións ineludibles ante o cambio climático, a educación, a igualdade da muller, a defensa do medio ambiente ou o deseño das nosas cidades.

A consecución dos obxectivos, o seguimento dos mesmos e a mellora dos indicadores, supón que as persoas poidan vivir nun mundo mellor e poidan deseñar ferramentas mellores para seguir construíndo un cada vez máis xusto e sostible.

En base a todo iso, faise necesario un plan nacional de ODS, que inclúa a redefinición e identificación das políticas afectadas, a identificación de plans existentes que encaixen neste marco, a designación de organismos coordinadores, a convocatoria dun grupo de diálogo e o traballo con axentes sociais, universidades e ONG.

Outro aspecto moi positivo é que o desenvolvemento da Axenda 2030 supón un traballo en rede, coordinado e coherente, onde se xuntan esforzos, en diferentes ámbitos de actuación e desde os poderes públicos e a cidadanía, para lograr globalidade, que incumbe aos dereitos, e que debe ter un impacto positivo en todas as persoas, especialmente naquelas máis vulnerables.

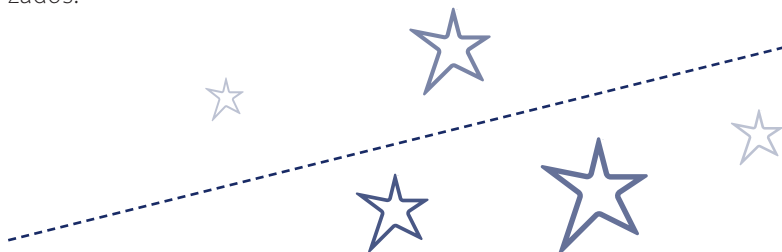
Compromiso coa misión educativa lasaliana

Estes obxectivos, cuxo cumprimento supoñería un avance significativo na loita contra a pobreza e a exclusión no mundo, e que se converteron nunha referencia á hora de tomar decisións e apostar por cambios sociais, son asumidos como propios por La Salle.

A través das diferentes obras educativas (colexios, universidades, obras socioeducativas) e ONGD, contribuímos a apoiar e sensibilizar sobre algúns dos pasos que se deben ir dando para o seu cumprimento.

Os ODM formaron parte dos proxectos e campañas de sensibilización e educación para o desenvolvemento, iniciativas de pastoral, compromisos de voluntariado, xestión ética de nosas obras etc. E actualmente, respondendo á segunda xeración de obxectivos, os ODS, continuamos traballando en rede con compromisos actualizados.

Cada obra realiza as campañas e proxectos adaptándoas ao seu contexto e as súas posibilidades, coñecendo e nutrindo-se das iniciativas do resto de obras. Recoñecemos a posibilidade de crecer en coordinación como Institución.

É por iso que na III Asemblea para a Misión Educativa La-saliana (AMEL), con data 5 de decembro de 2018, La Salle adquire o compromiso de crear un Plan de Incidencia Social, axuntando os esforzos, criterios, experiencia e coñecemento dos ámbitos de actuación das diferentes obras educativas e ONGD.

Tendo en conta o abano de posibilidades, é imprescindible ter identificados e definidos temas de interese común, analizar os problemas aos que podemos dar resposta e para os que temos propostas que achegar, ter claro os lugares nos que se

Obxectivos de Desenvolvemento Sostible ODS

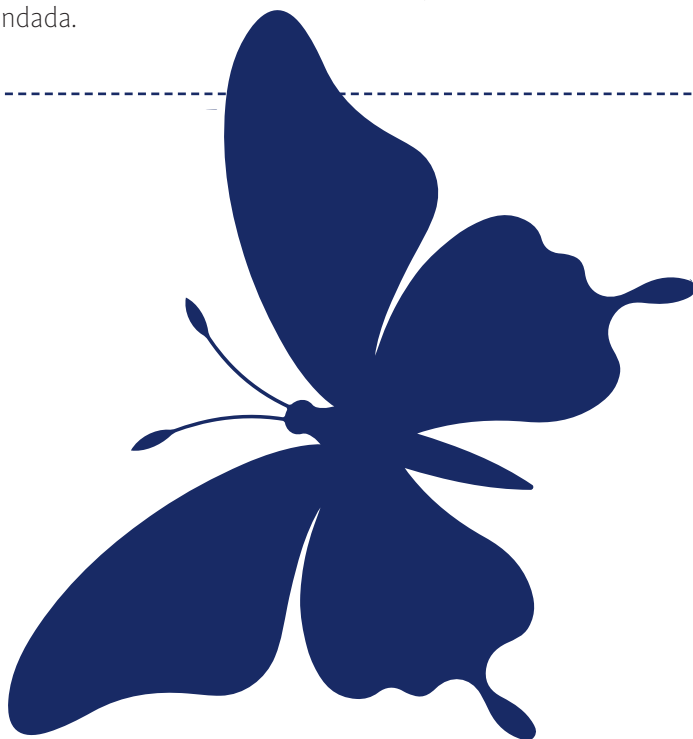

2. Que se entende por incidencia?

Compromiso cun mundo máis xusto e solidario

A incidencia social e política é a capacidade de influír para producir un cambio, ofrecendo alternativas que procuren unha transformación social real que sexa coherente cos valores que sosteñen o noso compromiso coa construción e desenvolvemento dun mundo máis xusto e solidario e que parta da reflexión e da nosa experiencia de atención aos colectivos máis necesitados como pilar esencial da misión encomendada.

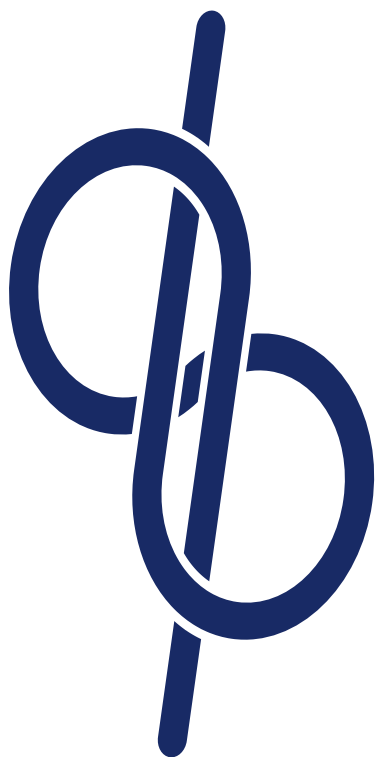

A incidencia social e política implica tamén o exercicio de dereitos e democracia por parte da cidadanía fronte ás decisións dos gobernos e administracións que lesionen ou non defendan os dereitos humanos e a xustiza social, e que non promovan a protección do ben común, entendido este como aquilo que se sitúa na verdadeira esencia da humanidade e deixa atrás os intereses de calquera tipo e, máis concretamente, os políticos, económicos ou financeiros.

Supón traballar, a nivel institucional e en rede, con outras institucións e organizacións, coa vontade clara de sensibilizar, visibilizar e concienciar, desde as contornas que nos son próximas á sociedade en xeral, co obxectivo de mellorar a realidade.

Para iso, e conscientes de que a educación é unha ferramenta transformadora, situamos a solidariedade, a xustiza social e a paz no centro dos intereses individuais e sociais. La Salle preséntase como promotora do desenvolvemento humano e dun mundo sostible para todas as persoas.

Traballo en rede no terceiro sector social

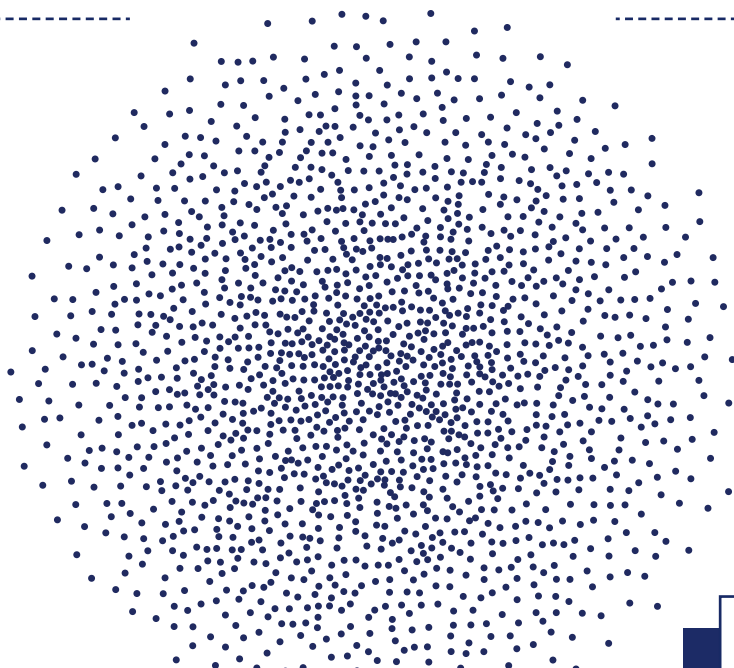
Ademais, implica traballar en rede fomentando a cooperación entre entidades do Terceiro Sector Social e ONGD, favorecendo o fluxo de información enriquecedora para a consecución de obxectivos comúns. A través da participación en grupos de traballo, comisións, asembleas, xuntas directivas de plataformas, coordinadoras, redes... favorecemos unha interlocución coas institucións políticas e con potestade decisoria para, desta forma, poder incidir no cambio de lexislacións, plans, acordos, pactos, etc. sobre aspectos que nos son próximos como institución (infancia, educación, pobreza, exclusión, voluntariado etc.), e que se necesitan para que o avance e a mellora sexa posible.

No noso caso, esta incidencia tería unha vertente interna de sensibilización, que se concretaría en accións que, aínda que pequenas, axudan a que se produza un cambio inmediato e que, a longo prazo, tradúzase nun redeseño da conciencia social e outra externa, de dar visibilidade e denuncia, que nos coloque na defensa daqueles ámbitos desde os que podemos facer posible ese cambio a nivel máis global e de forma máis perdurable.

O papel crucial de La Salle na formación da cidadanía global

Como institución, “La Salle asume o seu papel crucial na formación dunha cidadanía capaz de exercer os seus dereitos, cumprir os seus deberes, defender o público, fortalecer o tecido social, participar nos procesos democráticos e interesarse na política e no político”. (Declaración sobre a Misión Educativa Lasaliana-2020 p. 95).

Nesta liña de compromiso social e político, parece interesante lembrar as palabras de Pedro Casaldàliga, Bispo de São Félix do Araguaia (Brasil, 1928-2020), nas que di: “Hase de facer política, si señor, e non se pode facer relixión auténtica, sobre todo relixión cristiá, se non se fai tamén política. Todo é política, aínda que a política non o é todo. (...) No amor, na fe e na revolución non é posible a neutralidade. (...) A expresión “non-violencia” non debe ser sinónimo de pasividade. A revolución empeza dentro do corazón. Non hai paz verdadeira, se non está cimentada na xustiza. Aquel que non é totalmente honesto no seu día a día, non pode arranxar o mundo”.

3. Analizamos onde estamos

La Salle leva a cabo a súa misión a través das diferentes obras educativas e ONGD. Estas obras realizan a súa tarefa, por unha banda, de forma individual para atender a colectivos vulnerables en contextos diferentes en territorio nacional e internacional e, por outra, de forma colaborativa a través de redes e coordinadoras, lasalianas e non lasalianas. Por outra banda, facilitan a elaboración dun discurso común e cohesionado cara aos ámbitos de interlocución e a incidencia máis eficiente nas políticas educativas e sociais.

Participación en plataformas, redes... no terceiro sector social

A rede de colaboración e interlocución en diferentes ámbitos e espazos favorece que as persoas e colectivos máis vulnerables poidan participar socialmente e que a loita polos dereitos sociais chegue a lugares onde traballando a nivel individual non se chegaría.

As redes poden ter o seu ámbito de actuación a nivel local, autonómico, estatal e internacional. A súa actividade procura incidir nas estratexias dos devanditos ámbitos.

Actualmente as obras educativas e ONGD lasalianas participan en máis de 100 espazos de traballo coordinado, tanto lasalianos como non lasalianos (Terceiro Sector Social ...). Ditos espazos son redes, coordinadoras, plataformas, mesas, confederacións, etc. Neles trabállase en educación, cooperación internacional, comercio xusto, voluntariado, dereitos de infancia, dereito á vivenda...

No Distrito Arlep as organizacións de cooperación internacional e solidariedade traballan de forma conxunta a través da Coordinadora de ONGD Lasalianas, as obras socioeducativas a través da Coordinadora de Obras Socioeducativas e os colexios e universidades nas organizacións de educación cristiá. Procuran levar, aos diferentes ámbitos, unha formulación común que parte das experiencias existentes nas distintas realidades.

Os colexios e as universidades convértense en espazos de sensibilización nos que se mostra a realidade das obras socioeducativas e ONGD e tamén de dar visibilidade a moitas das súas campañas e accións, nas que se ten presente a incidencia social.

Entidades de Acción Social para persoas vulnerables

As obras educativas e as ONGD participan na sensibilización, a creación de discurso compartido e a interlocución con institucións públicas e privadas en temáticas como pobreza, inclusión social, migración, refuxio, inserción laboral, cooperación internacional, educación para o desenvolvemento, voluntariado, solidariedade, equidade de xénero, interrelixiosidade, dereitos humanos, dereitos de infancia, convivencia, interculturalidade, dereito á vivenda... de colectivos diversos como son a infancia, a poboación nova, mulleres, migrantes, persoas adultas, persoas sen fogar, persoas con problemas de saúde mental etc.

Defenden, a través da colaboración en rede, o cumprimento dos dereitos humanos, a inclusión e a dignidade das persoas, así como a actuación para reducir a pobreza e a prevención da mesma. Estes obxectivos conséguense incorporando á estratexia das organización as liñas de acción asociadas ás metas dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.

3.1 Sensibilización nas ONGD

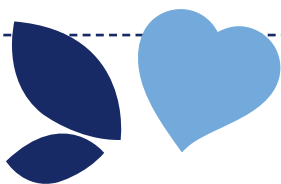
A misión das ONGD do Distrito é construír un mundo máis xusto e solidario, no que todas as persoas, especialmente as empobrecidas, vivan dignamente.

Para facelo posible establécense canles de participación activa, a través de proxectos de cooperación ao desenvolvemento, campañas de sensibilización e incidencia política, promoción do voluntariado e o comercio xusto, promoción da Educación Transformadora para a Cidadanía Global, dando unha resposta aos problemas sociais vinculados coa pobreza, as desigualdades e a exclusión social.

De forma anual, as entidades de desenvolvemento, xunto con outras organizacións (Fundación La Salle, Sopro, maristas e claretianos), coordinan a posta en marcha dunha campaña de sensibilización enmarcada na Axenda 2030 e os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible, que nela aparecen.

**As ONGD
lasalianas
traballan por
construír un
mundo máis xusto
e solidario**

Este material trabállase nos centros educativos e está pensado para o seu desenvolvemento en todas as etapas educativas.

Doutra banda, adóitanse realizar charlas, obradoiros e encontros nos centros educativos, algunhas delas coa colaboración das obras socioeducativas.

Ademais, grazas ao apoio dalgunhas administracións públicas, excútanse varios proxectos de sensibilización ao longo do ano que se traballan principalmente nas obras educativas, con diversas temáticas: comercio xusto e consumo responsable, sustentabilidade, voluntariado, xustiza global, entre outros.

Un exemplo é o proxecto Centros Educativos polo Comercio Xusto, que se executa desde o ano 2011, e pretende que toda a Comunidade Educativa participe en accións de sensibilización e coñeza os impactos que ten o consumo para as persoas produtoras e no medio ambiente, fomentando a reflexión e promovendo o Comercio Xusto como unha ferramenta para exercer un Consumo Responsable.

3.2 Sensibilización nas OSE

As OSE lasalianas teñen como compromiso da a coñecer situacións de vulnerabilidade

As Obras Socioeducativas La Salle teñen o compromiso de dar a coñecer as situacións de vulnerabilidade, exclusión e pobreza das persoas e colectivos cos que traballan. Ademais de realizar unha intervención socioeducativa con elas, poñen en coñecemento da sociedade que estas situacións existen e que temos que traballar por crear políticas públicas para asistilas e evitar que sigan sucedendo.

As formas de sensibilizar son variadas e cada obra, en función do seu ámbito de actividade, dá a coñecer unhas temáticas ou outras, tendo sempre presente que as persoas e os seus dereitos son o máis importante. No marco da xa mencionada Axenda 2030 fábase, en diversos foros, sobre dereitos humanos, infancia, inclusión social, migración, participación social, etc. e sobre o labor das propias OSE. As actividades de sensibilización en ocasións realízanse en coordinación con outras entidades.

Algunhas obras participan en distintos congresos de ámbito estatal e autonómico, xunto con outras entidades, nos que se fai incidencia sobre temas relacionados con inmigración, voluntariado, dereitos da infancia, ODS...

Da mesma forma hai entidades que participan en feiras de voluntariado en distintas universidades, realizando incidencia sobre distintos temas relacionados cos dereitos da infancia.

Planifícanse obradoiros destinados ao alumnado de centros educativos e universidades para sensibilizar ao redor da interculturalidade, as causas da desigualdade e a pobreza, sobre procesos migratorios, dereitos humanos, inclusión social, convivencia etc. Ademais, realízanse formacións ao redor destes temas destinadas a todas as idades. En colaboración con outras entidades do terceiro sector participábase en distintas mobilizacións de denuncia e incidencia.

3.3

Sensibilizar e visibilizar nos colexios e universidades

Nos colexios e universidades realízanse accións de sensibilización contempladas no proxecto marco de Educación na Xustiza, Solidariedade e Paz do Distrito Arlep.

O noso proxecto educativo, Novo Contexto de Aprendizaxe (NCA), recolle de maneira específica ditas accións como unha das fontes esenciais nas que se inspira e como eixos vertebradores de activida-

des, reflexións e proxectos enmarcados dentro dos ámbitos de aprendizaxe deseñados para cada etapa.

As obras educativas e universidades lasalianas deben aproveitar os seus espazos para visibilizar e sensibilizar sobre a importancia de comprometerse coa sociedade na que vivimos

Enríqucese a proposta de sensibilización desde NCA coa incorporación de dinámicas relacionadas coa convivencia, a responsabilidade, o recoñecemento do outro e o coidado da contorna.

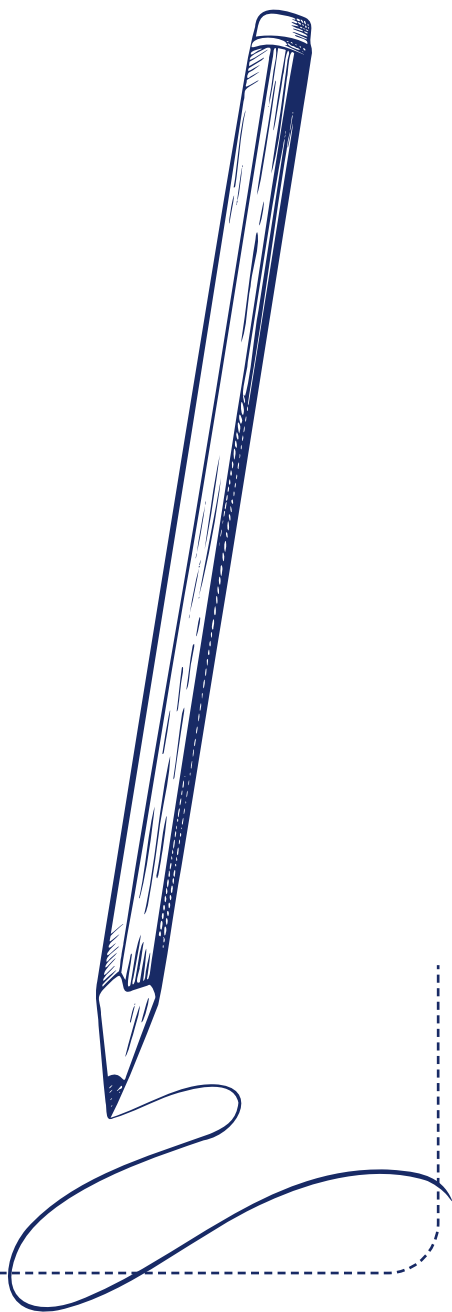
Ademais, apoiados nos principios pedagóxicos de NCA, existen obradoiros en todas as etapas e en todos os cursos das mesmas nos que se fai partícipe ao alumnado da realidade na que vive e se sensibiliza sobre ela dentro do contexto que impregna as aprendizaxes.

A proposta pedagóxica de NCA ofrece ao alumnado experiencias que os posibilita sentirse protagonistas na sociedade na que viven e ser parte activa nas propostas que posibiliten os procesos de cambio para a súa mellora.

A isto súmanse as accións propostas polas ONGD a través dos programas de Comercio Xusto e as charlas realizadas por persoas das OSE nas que se mostra a súa actividade e nas que se convida aos cursos superiores a unirse a algún dos seus proxectos, nos que contan con persoas voluntarias.

Outro modo de realizar a sensibilización e a dar visibilidade sobre a importancia de comprometerse coa sociedade na que vivimos é mediante o uso das redes sociais. Ter unha estratexia común do uso das devanditas redes potencia a mensaxe que se quere transmitir.

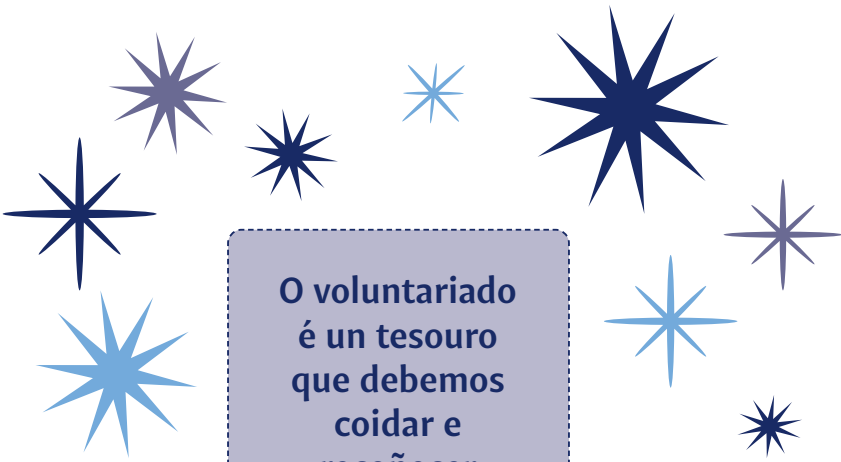

3.4 Voluntariado

O voluntariado é un pilar das obras lasalianas. A través da tarefa voluntaria, as persoas sensibilízanse e á súa vez sensibilizan as persoas da súa contorna, xerando así coñecemento sobre as realidades sociais diferentes ás trasladadas polos medios de comunicación.

Participar de forma voluntaria supón unha oportunidade para persoas mozas e adultas de vivir o Carisma e a Misión Lasaliana, xunto cos Irmáns, persoas asociadas e outras persoas lasalianas, desde unha mirada altruísta e comprometida, especialmente, cos colectivos máis vulnerables e en risco de exclusión social (infancia, mocidade e persoas adultas).

Na base do voluntariado social lasaliano a vivencia comunitaria é parte intrínseca e fundamental. Sustentámonos no convencemento de que a acción en favor da Xustiza, Solidariedade e Paz, contribúe á transformación do mundo.

**O voluntariado
é un tesouro
que debemos
coidar e
recoñecer**

Consideramos o servizo do voluntariado como un elemento fundamental da nosa sociedade, por ser instrumento de transformación das inxustizas, xa que dá a posibilidade a todas as persoas, sen discriminación de orixe, relixión, idade, sexo, condición social ou económica, de ofrecer libremente o seu tempo, o seu talento e enerxía ás persoas máis necesitadas.

As diferentes obras ofrecen espazos onde poder realizar voluntariado, tanto a nivel local, nacional como a internacional. Cada persoa voluntaria é un tesouro e ofrécenselle posibilidades de aprender, de intercambiar, de xerar espazos de diálogo, de achegamento a outras realidades. É a oportunidade tamén de desmontar prexuízos e estereotipos e a través do contacto coas persoas, identificar como poder contribuír a dar resposta ás necesidades non cubertas. Implica coñecer, así mesmo, mecanismos de participación social para poder incidir en mellores políticas públicas que busquen a igualdade de oportunidades.

ACCIÓN SOCIAL
Distrito Arlep

www.lasalle.es